

**Gerie Smit: 'Nieuwe Handen.'** FBM Uitgeverij, Amsterdam 2009. ISBN 9789049998394 (Brandwonden/1)

**Soort boek/stijl:** Ervaringsverhaal van Gerie Smit, die op 15-jarige leeftijd op nieuwjaarsnacht 2001 in het Volendamse café Het Hemeltje was toen een korte, hevige brand uitbrak. Gerie was een van de meer dan 200 mensen die ernstig gewond raakten en had derdegraads brandwonden aan rug, armen, hoofd en handen. De titel van het boek is *Nieuwe Handen*, omdat Gerie die als eerste lichaamsdeel zag. In de eerste hoofdstukken staan afwisselend heden en verleden beschreven, totdat die in haar verhaal in elkaar overlopen. Makkelijk geschreven, leest als een trein.

**Over de schrijfster:** Gerie Smit (1985) woont in Volendam, waar zij is geboren en getogen. Zij is de dochter van Kees en Alie Smit-Braan en heeft een zus Carolien. Gerie zat op de HAVO toen in 2001 de brand uitbrak in café Het Hemeltje. Ze studeerde aan de hogeschool Amsterdam: Redactie en mediaproductie. Zij is nu redacteur bij RTV Noord-Holland.

**Korte Beschrijving:** Gerie Smit was een van de gewonden bij de Nieuwjaarsbrand in Volendam waar heel Nederland van onder de indruk was. Veertien jongeren stierven aan hun verwondingen. Zij vertelt hoe ze van de ene op de andere dag van een verliefde puber een zwaar zieke patiënte met brandwonden werd. Gerie vertelt over haar herinneringen aan de brand. Ze bleek derde- en vierde graads verbrandingen te hebben, zo erg dat op bepaalde plekken de zenuwen waren weggebrand. Daarom voelde ze toen weinig pijn. Ze had die avond dan ook nog niet in de gaten hoe zwaar gewond ze was. Ze beschrijft ook de lange periode die ze daarna in het VU ziekenhuis behandeld moest worden, eerst op de intensive care en daarna op zaal. Hoe de artsen, hulpverleners en verpleegkundigen haar behandelden en hoe zij daarop reageerde. Ze onderging vele operaties en behandelingen en had een paar keer een terugval, waarbij gevreesd werd voor haar leven. Gerie beschrijft verder ook de revalidatieperiode, hoe ze terug thuiskwam in Volendam en de eerste keer dat ze terugging naar haar school. Ze gaat in op hoe ze zich realiseerde dat ook de achterblijvers het zwaar hadden gehad. Zij bleven alleen achter, moesten naar vele begrafenissen en waren vrienden en vriendinnen kwijt. Haar vriendin Roos confronteerde haar daarmee. Gerie ziet hoezeer ze met zichzelf bezig is geweest en dat ze een van de tweehonderd slachtoffers is. Ze realiseert zich zeker ook hoeveel steun ze heeft gehad aan familie, vriendinnen en bekenden en draagt het boek op aan haar vader, moeder en zus. Een oprecht verslag dat je in één ruk uitleest.

**Wat viel op:** Ik vond het sowieso spannend om van een getuige te horen wat ze zich wist te herinneren van de gebeurtenissen in café Het Hemeltje op nieuwjaarsnacht 2001. Omdat we via het journaal allerlei beelden zagen en die maakten indruk. Ook was ik geraakt door de machteloosheid die Gerie beschrijft als ze in het VU ziekenhuis ligt met een tube in haar mond, waardoor ze niet kon praten, niet begrepen werd en niet kon uitleggen wat er aan de hand was. De reactie van Gerie op de manier waarop de slachtofferhulp was georganiseerd. Ook de aanpak van de psychologe en later de psychiater kon haar niet bekoren. (zie citaten) Ze krijgt daarin bijval van een andere patiënt met brandwonden. De competitie tussen de jongeren met brandwonden over wie er het ergst aan toe zou zijn is ook opvallend. En natuurlijk ook door de nuchtere beschrijving van de behandelingen en de schrijfstijl.

**Citaten:** Pag. 44: 'Geer je ligt in het VU. Oma heeft hier ook gelegen,' vervolgt ze.

Opnieuw begin ik te trappelen. Ik kan dit verhaal niet meer aanhoren. ‘Misschien heeft ze dorst of honger? Vraagt mijn moeder. Ik schud wild mijn hoofd. ‘Jeroen ligt hier ook,’ zegt ze. Ik kijk haar verbaasd aan. Hoe weet ze...weet ze dat ik verliefd ben op Jeroen?’

Pag. 47: ‘Ik kijk naar mijn linkerhand en zie dat die nog groter is geworden. Door al het verband dat er nu omheen zit lijkt het wel een tennisracket. Rob komt aan de andere kant van het bed staan. ‘Ik rol je voorzichtig naar voren zodat Eline het laken onder je vandaan kan trekken,’ legt hij uit. Samen tillen ze de gele geruite deken van me af. Ik kijk naar mijn benen, die rondom zijn ingepakt. Ik draag een blauw hemd dat aan de onderkant vol vlekken zit. Bloed. Ik schrik. (...) Ook mijn armen zijn rondom ingepakt. Ik kijk naar beneden. Mijn borsten en buik zitten ook in het verband. Ik lijk wel een mummie.’

Pag. 106-107: ‘Mag ik binnenkomen?’ De psychologe staat in de deuropening, ‘Misschien herken je me nog?’ Ze loopt naar binnen en gaat naast het bed zitten. ‘Ik ben Agnes. Ik ga je helpen bij de verwerking van de brand en alles wat je hier meemaakt.’ ‘Dat hoeft niet hoor’ mompel ik en ik staar voor me uit. Ik heb haar hulp niet nodig. (...) En trouwens, ze spreekt toch niet de waarheid, want dat heb ik op de ic al gemerkt. Ze wilde me niets vertellen en nu komt ze met hangende pootjes terug. Rot op!’

Pag. 170- 171: ‘Er zit ook een foto van je hoofd bij.’ Ze draait de map om. De foto is verschrikkelijk. (...)’Rot op!’ gil ik.(...) ‘Kijk nou wat je je moeder aandoet.’ Ze wijst naar mijn moeder die nog een zakdoekje uit de doos pakt. ‘Wat ik mijn moeder aandoe. Dit doe jij! Jij laat deze verschrikkelijke foto aan me zien.’(...) Als je nu deze deur uitloopt, komt het nooit meer goed met je. Ik ben hier om je te helpen, ga zitten.” Jij bent echt niet goed bij je hoofd, vies wijf dat je bent.’ Ik sta te trillen op mijn benen van woede.’(...) ‘Gerie, kom terug,’ roept de traumapsychiater. Ik negeer haar en loop verder. ‘Hier krijg je spijt van. Over een half jaar is er niets van je over als je zo doorgaat.’ ‘Kutwijf,’ roep ik terug. ‘Over een half jaar voel ik me nog beter dan jij je ooit gevoeld hebt.’ Buiten staat de jongen die het eerst binnen zat. Hij lacht: ‘Je hebt de tent flink op stelten gezet.’ Ze zijn niet goed wijs hier.’ zeg ik terug. ‘Daar heb je gelijk in.’

Pag. 213: ‘Tranen springen in haar ogen: Ik kan dit niet meer. Dit is teveel.’ ‘Maar wat is er dan toch?’ Roos kijkt me vol onbegrip aan. ‘Wat er is! Dit is de veertiende begrafenis. Ik was al die tijd helemaal alleen.’ ‘Maar wij zijn er toch.’ ‘Ach, jullie hebben echt geen idee wat ik heb meegemaakt.’ Ik laat Roos los. Nee, dat heb ik ook niet. Roos loopt weg, maar draait zich toch weer om. ‘Ik was helemaal alleen. Een dag na de brand zat ik hier op school, aan onze tafel in de aula, alleen. Jullie lagen allemaal in het ziekenhuis of zaten gewond thuis. En ik wist niet eens wie waar was en hoe het met jullie was.’

**Recensie:** (<http://www.nieuw-volendam.nl/index.php?nid=10002>):(..)In dit aangrijpende, maar toch nuchtere verhaal schrijft Gerie over haar tijd in het ziekenhuis, de talloze operaties, meeleven van familie en vrienden, omgang met het verplegend personeel en de arrogantie van psychologen. Een persoonlijk verslag over het verwerken van een ramp en het standhouden als individu.

Marjolein Schipper □ Interview)

[http://www.telegraaf.nl/vrouw/actueel/5423382/\\_\\_\\_Die\\_littekens\\_horen\\_nu\\_gewoon\\_bij\\_mij\\_\\_\\_.html](http://www.telegraaf.nl/vrouw/actueel/5423382/___Die_littekens_horen_nu_gewoon_bij_mij___.html): (..)’Het punt is: je beseft niet dat je midden in een grote ramp zit.(..) Ik zag alle chaos om me heen verbaasd aan. Er lag een jongen op de grond en zijn moeder zat er handenwringend en huilend naast. Ik weet nog dat ik dacht: wat

een overdreven gedoe, dat is toch weer echt Volendams! Maar ook de hulpverleners zagen niet hoe ernstig gewond ik was. Het was ook een enorme paniektoestand(..) Het moeilijkste vond ik de manier waarop je als slachtoffer wordt behandeld. Er zijn bepaalde protocollen en die worden gevolgd. Zus en zo hoor je met een slachtoffer om te gaan en dat is dat. Maar iedereen is verschillend! (...)Mijn lichaam was nog te zwak, zo werd hen verteld, en misschien zou ik er wel te heftig op reageren. Maar ik ben er nu nog steeds van overtuigd dat die onzekerheid mij meer kwaad heeft gedaan dan het weten. Hulpverleners stoppen iedereen in hetzelfde hokje, maar je moet naar de verschillende persoonlijkheden kijken.

<http://blogs.rnw.nl/klaretaal/2009/12/03/nieuwe-handen/>: (...) 'Nieuwe handen' leest lekker weg en wanneer het niet waar gebeurt zou zijn, had het wellicht onder de noemer 'chicklit' geplaatst kunnen worden. Nu is dit boek het verhaal van een meisje dat in een jaar tijd veel te verwerken krijgt, maar gered wordt door haar nuchtere houding.

Luister naar: <http://www.rnw.nl/nl/nederlands/article/gerie-smit-schrijft-overcaf%C3%A9brand-volendam>